

Metodika zdravotního programu Svazu chovatelů prasat

- 1) Zdravotní program Svazu chovatelů prasat je otevřený program, do něhož může vstoupit kterýkoli chovatel prasat jež je členem plemenné knihy či SCHP.
- 2) Kontrolu zdravotního stavu provádí veterinární lékař podle výběru chovatele.
- 3) Vzorky budou odeslány k laboratornímu zpracování do SVÚ Jihlava.
- 4) Diagnostika onemocnění v rámci „Zdravotního programu SCHP“ je prováděna podle postupů popsanych v příloze této metodiky.
- 5) Chov, v němž je prováděn „zdravotního program SCHP“ podle této metodiky má právo používat ***Osvědčení o provádění zdravotního programu*** Svazu chovatelů prasat.
- 6) Chov zařazený do zdravotního programu SCHP je povinen:
 - a. provádět periodické kontroly zdravotního stavu, prostřednictvím pověřené osoby, v rozsahu a četnosti dané přílohou.
 - b. zabezpečit maximální ochranu chovu před proniknutím nákaz.
 - c. neprodleně po obdržení výsledků z laboratoře je předat k posouzení Svazu chovatelů prasat.
 - d. v případě výskytu kterékoli ze sledovaných chorob, jíž byl chov dosud prostý, neprodleně uvědomit Svaz chovatelů prasat.
- 7) Pro výpočet množství odebíraných vzorků je brána v úvahu celá populace zařazená ve šlechtitelském chovu. V případě, že jsou ve stejném objektu ustájena zároveň i zvířata jiného, než šlechtitelského chovu, zvyšuje se počet zvířat, jež slouží jako základ k výpočtu množství odebraných vzorků o 10% stavů tohoto chovu.
- 8) Pokud chovatel písemně prohlásí, že v daném chovu se vyskytuje některá ze sledovaných chorob, pak nemusí být prováděna u této nemoci diagnostika. Chov bude v takovém případě zařazen do kategorie pozitivní.
- 9) V případě vakcinace proti mykoplazmové pneumonii a actinobacilové pleuropneumonie je chov zařazen do kategorie kontrolované.
- 10) Diagnostika sípavky je prováděna v rozsahu daném klíčem pro odběr vzorků i v případě vakcinace. V osvědčení bude v takovém případě uveden status chovu „kontrolovaný“ a současně s tím označen „bez nálezu“ či „pozitivní“, podle výsledku testů.
- 11) Do celkového počtu vzorků mohou být započítána vyšetření, která byla prováděna v průběhu roku z jiného důvodu (např. prodej). I v případě, že by počet vzorků odebraný v průběhu roku dostačoval

pro vydání certifikátu, je nutné odebrat alespoň 20% z celkového požadovaného počtu v okamžiku žádosti o obnovení certifikátu (pokud není u konkrétního onemocnění stanoveno jinak).

- 12) Žadatel resp. jím pověřený veterinární lékař předá výsledky vyšetření šetření Svazu, který na základě protokolů SVÚ vydá **Osvědčení o provádění zdravotního programu**.
- 13) Pokud chovatel odmítne provádět diagnostiku některého z onemocnění, bude chov v této nemoci zařazen do kategorie „neznámý“.
- 14) Osvědčení je platné po dobu jednoho roku od data vyšetření.
- 15) Není-li provedeno opakované vyšetření včas, nebo nedodá-li chovatel potřebné doklady Svazu chovatelů prasat, platnost osvědčení končí a status chovu je změněn na „neznámý“.
- 16) Pokud je v průběhu platnosti osvědčení prokázáno v chovu onemocnění, pro které je chov uznán jako prostý, je jeho status změněn k datu nálezu onemocnění.

V Praze 25.8.2020

Ing. Jan Stibal
ředitel SCHP

Příloha metodiky zdravotního programu SCHP:

Diagnostika, odběr vzorků a metodiky vyšetření jednotlivých nemocí

Sípavka prasat:

V chovu je prováděno bakteriologické vyšetření na přítomnost toxinogenních kmenů *Pasteurellamultocida*.

1. Při prvním vyšetření:

- a) chovy s klinickými projevy onemocnění – nasální výtěry 10 kusů zvířat (běhouni) s klinickými příznaky (izolace a charakteristika kmene).
- b) ostatní chovy – negativní a vakcinované – nasální výtěry prasnic v počtu daném odběrovým klíčem.

2. Při opakovaných vyšetřeních

- a) chovy s pozitivním předchozím nálezem nebo chovy neznámé – nemusí provádět diagnostiku, pokud nechtějí změnit statut na prostý. V takovém případě předloží zdravotní komisi ozdravný plán. Pro přechod z kategorie pozitivní do kategorie „bez nálezu“ musí být proveden monitoring v rozsahu 100% prasnic základního stáda.
- b) chovy s předchozím negativním nálezem – provádějí vyšetření jedenkrát ročně. Počty zvířat se vychází z průkaznosti 95% a prevalence 5% (klíč pro odběr vzorků).
Veškerá vyšetření (u nakoupených a prodávaných zvířat), která mají být vzata v úvahu, musí být doložena zprávou veterinárního ústavu.

Aktinobacilová pleuropneumonie:

sérologické vyšetření ELISA testem na kapsulární antigeny sérotypů 1-12 u prasat kategorie hmotnosti 50 – 100 kg, s ohledem na klinické projevy v chovu, případně historii výskytu APP.

1. Při prvním vyšetření se vychází z průkaznosti 95% a prevalence 10%,

2. Při opakovaném vyšetření:

- a) chovy s pozitivním předchozím nálezem – nemusí provádět diagnostiku, pokud nechtějí změnit statut na prostý. V takovém případě předloží zdravotní komisi ozdravný plán. Pro přechod z kategorie pozitivní do kategorie „bez nálezu“ musí být proveden monitoring v rozsahu prvního vyšetření.
- b) chovy s negativním nálezem musí provádět vyšetření jedenkrát ročně. Počty testovaných zvířat vycházejí z průkaznosti 95% a prevalence 20% dle klíče k odběru vzorků.

Enzootická pneumonie – *Mycoplasma hyopneumoniae*:

Chov je vyšetřen sérologickým vyšetřením ELISA testem DAKO případně testem IDEX. Zároveň je provedena depistáž charakteristických patomorfologických změn u porážených prasat.

1. První vyšetření:

- a) chovy bez klinických projevů onemocnění nebo s neznámou situací (nevakcinované) - sérologické vyšetření. Při iniciálním vyšetření se vychází z průkaznosti 95% a prevalence 10%,
- b) chovy s klinickými projevy onemocnění a vakcinované - kontrolní odběr 5 vzorků plic s charakteristickými změnami na jatkách a průkaz původce (*M.hyo.*) PCR testem.

2. Opakovaná vyšetření:

- a) chovy s pozitivním předchozím nálezem nemusí provádět diagnostiku, pokud nechtějí změnit statut na prostý. Pro přechod z kategorie pozitivní do kategorie „bez nálezu“ musí být proveden monitoring v rozsahu prvního vyšetření (viz 1).
- b) chovy s předchozím negativním nálezem musí provádět vyšetření jedenkrát ročně. Počty testovaných zvířat vycházejí z průkaznosti 95% a prevalence 20%.

Dysenterie prasat:

1. V případě výskytu průjmů se provádí bakteriologické vyšetření na přítomnost *Brachyspira hyodysenteriae* z individuálních vzorků od všech průjmujících zvířat, nebo dle tabulky při předpokládané průkaznosti 95% a prevalenci 10%.
2. Není-li výskyt průjmů – směsné vzorky v počtu 5 z předvýkrmu a 5 z výkrmu dle klinického zjištění v daném chovu, případně historie výskytu onemocnění.
3. Intenzita vyšetření se v při opakovaných vyšetřeních nemění. Vyšetření jsou prováděna jedenkrát ročně.

PRRS

A. Šlechtitelský chov

1. Vyšetření na PRRS je prováděno sérologickým vyšetřením vzorků krve.
2. První vyšetření při vstupu do programu je provedeno v rozsahu sérologického profilu stáda s odběry krve podle následujícího klíče:

prasnice:	n = 30 (5 vzorků / stádium březosti);
odstávčata (stáří 3 - 4 týdny):	n = 10
předvýkrm (stáří 8 - 10 týdnů):	n = 10
výkrm (stáří 5 - 6 měs.):	n = 10
prasničky před zařazením do chovu:	n = 10

(tyto počty jsou platné pro stádo cca. 100 prasat. při větší velikosti je třeba počty proporcionalně zvětšit)

2. rozsah opakovaných vyšetření se řídí množstvím zvířat vyšetřených v předchozích 12 měsících.
 - a. pokud byla v průběhu posledních 12 měsíců rozložena vyšetření nejméně 10 zvířat a všechny výsledky byly negativní, může chov vyšetřovat krev odebranou od zvířat v nejnímavější kategorii prasat - v závěrečné fázi odchovu, tj. ve věku 12 až 16 týdnů – v počtech řídících se klíčem k odběru vzorků (v příloze). V každém případě musí být odebráno nejméně 10 vzorků od zvířat v kategorii 12 – 16 týdnů.
 - b. pokud je počet zvířat vyšetřených v posledních 12 měsících nižší, než 10, je nutno provést kompletní sérologický profil stáda podle bodu 1.
3. Laboratorní vyšetření všech vzorků bude provedeno v laboratořích SVÚ Jihlava.

B. ISK:

1. Při prvním vyšetření je nutno vyšetřit veškeré kance na ISK. Vyšetření musí být provedeno v akreditované laboratoři.
2. Osvědčení bude vydáno pouze za předpokladu, že ISK dodržuje veškerá pravidla biologické ochrany chovu.
3. Pro udržení statusu je třeba provádět v každém pololetí vyšetření 50% stavu kanců tak, aby se vyšetření u jednotlivých kanců v jednom roce neopakovala.

Klíč odběru vzorků

Populace Celkem ks	Průkaznost 95 %			
	Sípavka vyšetření prasnic	Prevalence 10% App + M. hyo. + Brachyspira hyodysenteriae – první vyšetření	Prevalence 20% App + M.hyo.+ Brachyspira hyodysenteriae – opakovaná vyšetření	PRRS počty odběru vzorků
do 100	11	25	13	33
do 125	11	25	13	35
do 150	12	26	13	36
do 175	12	26	13	37
do 200	12	26	13	38
do 250	13	27	13	39
do 300	13	27	13	40
do 450	14	28	13	41
do 650	14	28	13	42
do 750	14	28	13	43
do 3000	15	29	13	44
nad 3000	15	30	13	45

V Praze 14. 9. 2022

Ing. Jan Stibal
ředitel SČHP